

Palvelujohtaja Jorma Jantunen

29.9.2022

SYKE/2022/1745

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Viite: Lausuntopyyntö 14.9.2022

Asiantuntijalausuntopyyntö; HE 120/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi

Suomen ympäristökeskuksen kirjallinen asiantuntijalausunto

Hallituksen esityksellä siirrettäisiin Suomen ympäristökeskukselle (Syke) ympäristöministeriöllä olevat valtioiden rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia koskevat viranomaistehtävät, joista säädetään ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa, viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa laissa sekä maankäyttö- ja rakennuslaissa.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain sekä suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia koskeviin menettelysääntöksiin esitettäisiin joitain käytännön kannalta tarkoituksenmukaisia tarkennuksia. Lisäksi tehtäisiin muutoksen edellyttämät tekniset muutokset ilmailulain, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain, maa-aineslain, ratalain ja ympäristönsuojelulain valtioiden rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia koskevan menettelyn viittauksiin.

Esityksellä lisättäisiin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettuun lakiin vanhojen asiakirjojen julkaisemista koskevat säännökset, jotka mahdollistaisivat asiakirjoihin sisältyvien välttämättömien henkilötietojen julkaisemisen yleisessä tietoverkossa.

Edelleen esitetään, että viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annettuun lakiin lisättäisiin säännös koskien tilanteita, joissa ympäristöarvioinnin piiriin mahdollisesti kuuluvaa suunnitelmaa tai ohjelmaa ei ole lainsäädännössä etukäteen säädetty ympäristöarvioitavaksi. Suunnitelman tai ohjelman suunnittelusta vastaavan viranomaisen vastuulla olisi näissä tilanteissa todeta ympäristöarvioinnin soveltamisehtojen täyttyminen tapauskohtaisesti. Lisäksi tehtäisiin joitain muita teknisiä muutoksia.

Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 4 §:ssä olevaa valtuutussäännöstä muutettaisiin niin, että sen nojalla annettava valtioneuvoston asetus voisi koskea aiempaa laajempaa joukkoa laissa tarkoitetun ympäristöarvioinnin piiriin kuuluvia viranomaisen suunnitelmia ja ohjelmia. Lisäksi laista poistettaisiin vesienhoitosuunnitelman ja merenhoitosuunnitelman sekä niiden toimenpideohjelmien ympäristövaikutusten arviointia koskeva poikkeus niin, että jatkossa vesienhoitosuunnitelmat ja merenhoitosuunnitelmat olisivat viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain soveltamisalaan kuuluvia.

SYKE ja ympäristöministeriö ovat neuvotelleet tehtävien siirrosta ja tämän uuden tehtävän vaatimasta rahoituksesta. SYKE on toimittanut ympäristöministeriölle laskelman tarvittavasta rahoituksesta, ja se sisältyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen. Sykellä on ollut myös mahdollisuus kommentoida lakimuutoksen yksityiskohtia, eikä sillä ole enää tässä vaiheessa huomautettavaa tehtävien siirrosta eikä lakimuutosten yksityiskohdista.